

قرآن کریم

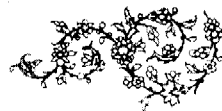
پیشرفت جنگ نرم

پرومیش گاہ علوم اسلامیات و تعلیمات فرہنگی

نظام قرآنی و مقابله با زهدیان جنگ نرم

اکرم السادات هاشمی نژاد *

• چکیده

با مرور تاریخ انبیاء و قصص قرآن کریم در می یابیم که جنگ نرم همواره از سوی مخالفان انبیاء و اولیاء وجود داشته است و منطبق با امکانات زمانه به منصف ظهور رسیده است. اگر چه این اصطلاح از اصطلاحات نوآمد است لکن ماهیتاً جنگ نرم به فراخور امکانات هر زمانه وجود داشته و همواره رهبران الهی با تمسک به آیات آسمانی برنامه های متعددی را برای خنثی سازی و به انفعال کشاندن این جنگ و عوامل آن بکار برده اند. در انقلاب اسلامی ایران به رهبری نایب امام زمان (ع) حضرت امام خمینی (ره) که اسلام ناب محمدی را احیاء نمود، دشمنان قسم خورده اسلام و قرآن که در رأس آنها یهود و صهیونیست بین الملل قرار دارند همواره در طول زمان جنگ نرم را بر علیه اسلام و قرآن و انقلاب اسلامی اعمال نموده اند که جدیدترین عمل جنایت بار آنها آتش زدن قرآن کریم بود. در این مقاله تفسیر سیاسی آیات قرآن در ارتباط با جنگ نرم و عوامل موثر در آن از منظر معلم و مفسر قرآن حضرت آیه الله العظمی خامنه ای مطرح گردیده و نگرشهای تفسیری این نایب امام زمان (علیه السلام) در ارتباط با بصیرت آفرینی و خنثی سازی جنگ نرم ارائه شده است.

کلیدواژه ها: آیات سیاسی قرآن، انقلاب اسلامی، استعمار نو، قدرت نرم، جنگ نرم، امنیت نرم

مروری بر آیات سیاسی قرآن

- ۱۰- کتمان حقایق: (ان الذین یکتُمون ما انزلنا ...) (بقره / ۱۵۹)
- ۲۰- فتنه گری کفار و منافقین: (و الفتنه اشد من القتل ..) (بقره / ۱۹۱)
- ۳۰- جنگ نرم در مقابل جنگ نرم: (فمن اعتدی علیکم فاعتدوا علیه ...) (بقره / ۱۹۴)
- ۴۰- رویگردانی از حمایت ارزشها: (کتب علیهم القتال تولوا لا قلیلاً ..) (بقره / ۲۴۶)
- ۵۰- کفر به طاغوت و ایمان به خدا: (فمن یکفر باطاغوت و یومن بالله ..) (بقره / ۲۵۶)
- ۶۰- دروغگوئی متکبرین: (ان الله کفروا .. کذاب آل فرعون والذین من قبلهم کذبوا بآئینا ..) (آل عمران / ۱۰)
- ۷۰- عدم پذیرش دوستی کفار: (لا یتفقد المومنون الکافرین اولیاء من دون المومنین ..) (آل عمران / ۲۸)
- ۸۰- پروژه انحراف و گمراه سازی: (و دت طائفه من اهل الکتاب لویضلونکم ..) (آل عمران / ۶۹)
- ۹۰- پیمان شکنی کفار و منافقین: (ان الذین یشترون بعهد الله و ایمانهم ...) (آل عمران / ۷۷)
- ۱۰۰- کینه و عداوت کفار به مسلمین: (و اذاخلوا عضو علیکم الانامل من الغیظ ..) (عمران / ۱۱۹)
- ۱۱۰- اطاعت از خدا و رسول و امام و ولی فقیه: (یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول ..) (نساء / ۵۹)
- ۱۲۰- عدم تسلط کفار بر مسلمین: (و لن یجعل الله للکافرین علی المومنین سبیلاً) (نساء / ۱۴۱)
- ۱۳۰- وحدت و انسجام: (و اعتصموا بحبل الله جمیعاً و لا تفرقوا ..) (آل عمران / ۱۰۳)
- ۱۴۰- حفظ شعائر: (یا ایها الذین آمنوا لا تحلوا شعائر الله ..) (مائده / ۲)

۱۵۰- فتنه جویان تحریف گر : (یحرفون الکلم من بعد مواضعه..) (مائده / ۴۱)

۱۶۰- فتنه جویان فساد گر : (لولا ینها هم الربانیون و الحبار عن قولهم..)
(مائده / ۶۳)

۱۷۰- خواص بی بصیرت : (و اتل علیهم نبأ الذی آتینا آیاتنا ...)
(اعراف / ۱۷۶)

۱۸۰- تشویق مقابله با دشمن : (یا ایها النبی حرز المومنین علی القتال ..)
(انفال / ۶۵)

۱۹۰- فعال نه منفعل : (فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم وخذوهم ...)
(توبه / ۴)

۲۰۰- دشمن شناسی : (ان کثیراً من الحبار و الرهبان لیأکلون اموال...)
(توبه / ۳۳)

۲۱۰- پایگاههای غیر خودی : (و الذین اتخذوا مسجداً ضراباً...) (توبه / ۱۰۷)

۲۲۰- اضعاف قدرت و نیرومندی : (یا ایها الذین آمنوا قاتلوا الذین یلونکم ..)
(توبه / ۱۲۳)

۲۳۰- حفظ استقلال همه جانبه : (و لا ترکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار..) (هود / ۱۱۳)

۲۴۰- مجادله حکیمانه و منطقی : (ادع الی سبیل ربک باحکمه و الموعظه...)
(نحل / ۱۲۵)

۲۵۰- ثبات قدم و فکر در برابر دشمن : (و لولا ان بساک لقد کدت ترکن...)
(اسرار / ۱۴)

۲۶۰- شناخت برنامه های دشمن : (ان الذین یحبون ان تشیع الفاحشه ..)
(نور / ۱۹)

۲۷۰- نه شرقی ؛ نه غربی : (الله نور السموات و الارض ... لا شرقیه و لا غربیه..)
(نور / ۳۵)

۲۸۰- ایجاد تفرقه از برنامه های دشمن : (من الذین فرقوا دینهم و كانوا ...)
(روم / ۳۲)

۲۹۰- برخورد با عاملان فساد : (ظهر الفساد فی البر و البحر بما کسبت ایدی الناس...) (روم/۴۱)

۳۰۰- عدم رفاقت با فتنه گران : (یا ایها الذین آمنوا لاتتولوا قرماً غضب الله ...) (ممتحنه/۱۳)

۳۱۰- عدم مدارا با فتنه گران : (فلا تطع المکذبین ودوا لوتدهن ...) (قلم/۹۸)

به لطمه زدن به انقلاب اسلامی و ریشه های آن نمود و ابتدا با شورش ها، ترور شخصیت های برجسته انقلاب، انجام کودتاهای نافرجام و درنهایت جنگ تحمیلی تلاش به براندازی انقلاب اسلامی نمود که در تمامی طرح هایش به سه علت ناکام ماند:

۱- حاکمیت ارزش های دینی همچون مفهوم شهادت.

۲- نظام دینی و ولایت محور.

۳- ارتباط تنگاتنگ مردم و مسؤولین (وحدت) با ناکام ماندن طرح ها و برنامه ها، دشمن به فکر طرح ریزی برای یک جنگ نرم بر علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران افتاد. به طوری که در جنگ نرم سه محور مذکور مورد حمله و هدف گیری دشمن قرار گرفته است.

در جنگ سخت هشت ساله دشمن سنگرهای مرزی را نابود می کرد، اما

• نظام قرآنی ایران:

انقلاب اسلامی ایران با هدف اعتلای اسلام و قرآن کریم و تحقق، کرامت انسانی، هویت اسلامی و احیای ارزشهای مادی و معنوی که آزادی های مشروع، وفای به عهد، ایثار و گذشت، صداقت و سلامت گفتار و رفتار از جمله آنهاست و نیز استقلال همه جانبه کشور و تعامل با سایر ملتها و دولتها بر اساس عدالت، صلح، عزت و فراهم سازی بستر توسعه و تعالی مادی و معنوی کشور بر اساس شعار نه شرقی و نه غربی به همراه آرمان های والای اجتماعی، اقتصادی و دفاعی شکل گرفت و به پیروزی رسید.

پیروزی انقلاب اسلامی ایران شکست سخت و ناباورانه ای برای دشمن بود؛ به همین دلیل از همان لحظات اول دشمن کاملاً آگاه و برنامه ریز شروع

در جنگ نرم به سراغ سنگرهای معنوی می آید که آنها را منهدم سازد. در جنگ سخت و نظامی دشمن نفوذ در مرزها را هدف گرفت، اما در جنگ نرم به سراغ ایمان ها، معرفت ها، عزم ها، پایه ها و ارکان اساسی نظام و کشور آمده و می خواهد در نهایت دین را نابود سازد.

استحاله فرهنگی و استحاله سیاسی بزرگترین نتیجه جنگ نرم است و خطوطی که دشمنان قسم خورده اسلام و نظام جمهوری اسلامی ایران، در این جنگ نرم دنبال می کنند عبارتند از:

۱- نشانه های امید را مخدوش کنند.
۲- نقاط قوت را به نقاط ضعف تبدیل کنند.

۳- نقاط ضعف موجود را بزرگ نمایی کنند.

۴- بن بست بودن بحران را به مردم القاء نمایند.

۵- تلقی های بدبینانه را نسبت به نظام گسترش دهند.

۶- بین گروه های مختلف، احاد مردم، مسوولین و ... اختلاف ایجاد کنند.

۷- ذهن مردم را از دشمنی با دشمن منصرف کنند.

بنابراین با توجه به راهکارهای دشمن و از آنجایی که جنگ نرم بسیار آرام و خزنده و به تدریج صورت می گیرد باید این زنگ خطر را به صدا درآورد که چند سال آینده ممکن است دشمن به تمامی اهداف خویش برسد.

در این مقاله نگارنده را سعی بر آن بوده که با بیان اهداف و ابزارهای جنگ نرم راهکارهایی که از فرمایشات رهبر فرزانه به دست آورده است را دسته بندی نماید و ارائه دهد تا شاید گامی هر چند کوچک در راستای تقویت باورهای معنوی و مقابله با استحاله فرهنگی - سیاسی برداشته باشد.

• بیان مسأله :

جنگ نرم که همان جنگ اطلاعاتی، جنگ روانی، تبلیغاتی و سایبری می باشد در واقع اقداماتی است که باعث دگرگونی در هویت فرهنگی و الگوهای رفتاری مورد قبول یک نظام سیاسی می گردد.

در جنگ های دنیا از زمانی که تمدن شکل گرفت تا به امروز، در کنار

درگیری های نظامی و استفاده از سلاح های نظامی همیشه بحث عملیات روانی و تأثیرگذاری روانی بر یک کشور یا یک دولت مدنظر بوده است.

امروزه در جریان تعریف از جنگ نرم آن را نوع جدیدی از نبرد می شناسند که در حوزه رسانه اتفاق می افتد زیرا با گسترده شدن رسانه ها، ابزار و پیچیدگی و سرعت فضای تبادل اطلاعات، جنگ نرم به پدیده ای اطلاق می شود که یک کشور بدون اینکه به جنگ نظامی با کشور دیگر بپردازد می تواند آن را دچار فروپاشی کند و بر آن کشور تأثیر بگذارد و ذهن مردم آن کشور را تحت تأثیر قرار دهد.

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران عملیات روانی دشمن در کنار جنگ نظامی بر امت اسلامی تحمیل شد و با پایان یافتن جنگ تحمیلی، جنگ نرم و عملیات روانی بر علیه جمهوری اسلامی ایران شدت گرفت. در این تحقیق سعی بر این است که ابعاد تهدیدات و جنگ نرم علیه انقلاب اسلامی با استناد به فرمایشات مقام معظم رهبری تبیین گردد.

• ضرورت تحقیق

ضرورت تحقیق و تبیین جنگ نرم به اهمیت انقلاب اسلامی در منطقه خاورمیانه بستگی دارد که تهدیدی جدی است برای غرب و باندهای بین المللی زر و زور که به دنبال تسلط بر منافع ملت ها و نابودی هویت ملی جوامع بشری هستند و به این نتیجه رسیده اند که همان گونه که استعمار به شیوه های قدیم، دیگر جواب گوی نیازها و اقتضات امروزه نیست و باید در قالب استعمار نو وارد برخی از کشورها شد، از طریق جنگ سخت نیز چندان نمی توان موفقیت های مورد نظر را کسب کرد. بنابراین سعی می کنند با تمرکز بر مسائل فکری، ایدئولوژیک و فرهنگی و در واقع با گشودن جبهه جنگ نرم، به اهداف خود برسند؛ و در این راه عملکرد، آرمان و اهداف جمهوری اسلامی ایران خطری جدی برای آنهاست؛ لذا با استفاده از کلیه امکانات زنجیره ای، متنوع و بسیار گسترده نظامی، فرهنگی، رسانه ای و ... در پی براندازی نظام می باشند.

از آنجایی که ماهیت جنگ نرم درونی، آرام و تدریجی است تا جایی

که مقام معظم رهبری تهدید و جنگ نرم را به اقدام موریانه نامحسوس و اقدامی که به مرور و به طور نامرئی مغز ستون را می خورد تشبیه فرموده اند؛ لذا باید هوشیارانه این مسأله را زیر نظر داشت، چرا که با آگاه سازی و دادن بصیرت تلفات ناشی از جنگ نرم به حداقل خواهد رسید.

• اهداف تحقیق

• تعریف و تبیین جنگ نرم و بررسی اهداف، ابزارها، روش ها، مصادیق و راهکارهای مقابله با جنگ نرم.

• درک شرایط جنگ نرم و تصحیح اذهانی که بحران جنگ نرم را نپذیرفته اند و کسب بصیرت به فتنه های دشمن و مقابله کارآمد با جنگ نرم و همراه شدن با نظام و ولی فقیه در عصر فتنه

• جنگ نرم و ابعاد تهدیدات علیه انقلاب اسلامی ابعاد تهدیدات علیه انقلاب اسلامی

منظور از تهدید، عنصر یا وضعیتی است که تمامیت ارضی، ایده ها و الگوهای رفتاری و حاکمیت مستقر در یک کشور را به مخاطره می اندازد و

هدف تهدید مختل کردن و از بین بردن امنیت یک جامعه و در نهایت نابودی حاکمیت آن است. از آنجایی که کشورهای منطقه خاورمیانه از جمله ایران دارای موقعیتهای مهم جغرافیایی، تاریخی، مکتبی و عقیدتی هستند از درجه تهدید بالایی برخوردارند.

تهدیدات علیه انقلاب اسلامی و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران در دو قالب قابل بررسی است:

۱- تهدیدات نظامی (جنگ سخت)

۲- تهدیدات نرم (جنگ نرم)

در جنگ هایی که از نوع نظامی است از وسایل و ادوات نظامی، توپ و تانک و ... استفاده می شود و هزینه های سنگین نظامی و جانی و مالی دربردارد و دشمن جبهه مشخص و معینسی دارد و قرارگاه و خاکریز می سازد و جمهوری اسلامی ایران با الهام از آیه شریفه (وَ أَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَ مِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ)^۱ با تمام توان مقابله به مثل می نماید؛ که در اینصورت تهدید ایران با استفاده از جنگ سخت به التزام بخشی نظام جمهوری اسلامی بیشتر کمک می کند زیرا مقابله سخت و

پیچیده ای است که تشخیص جبهه نبرد، تشخیص خط مقدم نبرد، خطوط جانبی، یگان های دشمن و قرارگاههای دشمن کار بسیار سخت و پیچیده ای است و بر عکس جنگ سخت که ناگهانی و دفعی است؛ جنگ نرم درونی، آرام و تدریجی است که اگر چنانچه ایران اسلامی هوشیار نباشد بزرگترین نتیجه جنگ نرم، استحاله فرهنگی - سیاسی و نابودی حاکمیت است و دشمن در رسیدن به هدف موفق تر خواهد بود؛ زیرا با تأثیر بر اندیشه و احساسات مخاطب او را مرعوب خود می سازد و بی آنکه واکنش از خود نشان دهد، تسلیم دشمن شده و یا در مسیر خواسته های او گام برمی دارد .

در دهه اول انقلاب اسلامی که دهه تهدید سخت به وسیله راه اندازی جنگ تحمیلی، کودتا، آشوب، تحرکات تجزیه طلبانه و ... بود؛ تهدید سخت به دلیل اراده مردم مؤمن ایران و انسجام ملت و دولت ناکام ماند. در دهه دوم انقلاب تهدید نرم شکل گرفت و روز به روز بر غلظت آن افزوده شد و در دهه سوم انقلاب نیز تهدید نرم سخت غلبه کرد و این

جنگ نظامی باعث برانگیختن ملت ایران می شود و در شرایط سخت، قدرت به صحنه آوردن همه ظرفیتهای حاصل می شود که در این صورت سطح انسجام و همگرایی در نظام جمهوری اسلامی افزایش پیدا می کند و دشمن به هدف خود نمی رسد و نخواهد رسید. نمونه بارز آن هشت سال جنگ سخت و تحمیلی عراق و ایادی اش بر ایران و دفاع مقدسانه جوانان و آحاد مردم در جبهه و پشت جبهه بود. اما در جنگ نرم به جای ابزارهای جنگی متعارف چون توپ و تانک، از ابزارها، وسایل، ادوات و کالاهای فکری و فرهنگی تأثیرگذار بر فکر و اندیشه و عواطف و احساسات انسانی استفاده می شود و دشمن جبهه مشخص و معینی ندارد و ساختن قرارگاه بی معنی است. جنگ نرم مانند یک ویروس مخفی به عرصه های مختلف نفوذ می کند و شاخصه اصلی آن استفاده از روش های غیرنظامی، ابزارهای فکری و فرهنگی و بهره برداری از تلاش سیاسی، فرهنگی، علمی و اجتماعی است که در اینصورت دفاع باید فراگیر باشد. صحنه جنگ نرم بسیار صحنه

اواخر هم به عصر فتنه موسوم شده است که در جای خود مطرح خواهد شد. به دنبال غلبهٔ تهدید نرم بر تهدید سخت روحیهٔ مردم ایران نسبت به زمان اول انقلاب و زمان جنگ کاهش پیدا کرد و باید اذعان داشت که کم رنگ شدن ارزش ها و معنویت در جامعه و گسترش برخی ناهنجاری ها علاوه بر تهدیدات جنگ نرم عوامل مختلف دیگری هم دارد که لازم است به آنها توجه شود چرا که همهٔ مردم، مسوؤل رسیدگی و اصلاح آن عوامل هستند.

• عوامل کاهش روحیهٔ مردم :

۱- پیامدهای جنگ که از آن به عنوان گشایش بعد از محدودیت می توان نام برد. این عامل که سهم مهمی در رکود معنویت دارد را نمی توان شخص یا مورد خاصی را مقصر دانست زیرا در حالت جنگ، افراد بیشتر متوجه خدا و استعانت های او بودند و با پایان یافتن آن به شکل طبیعی توجه های معنوی کم شد. در زمان جنگ کورهٔ گداختهٔ جنگ جوانان را به خود مشغول و جذب می کرد، در نتیجه گوش آنان به حرف های دشمن بدهکار نبود ولی

خاموش شدن این کوره محیط را برای دشمن و تهدیدات نرم آماده کرد؛ به همین دلیل هم امام خمینی(ره) رهبر بزرگ انقلاب اسلامی جملهٔ تاریخی ((جنگ برای ما یک نعمت بزرگ الهی است)) را فرمودند؛ زیرا نعمت بودن جنگ به جهت آن بود که مردم دشمن شناس بودند و درطول سال های جنگ با روحیهٔ اتکای به خود، خودکفایی، رزم آوری و دلاوری با دشمن آشکار جنگیدند.

۲- تبعات سازندگی. سازندگی بعد از جنگ در عین حال که آبادانی به بار می آورد ، موجب تورم و گرانی نیز می شود و مشکلات اقتصادی بر اخلاق و دین انسان های معمولی تأثیرات زیادی دارد.

۳- انجام نگرفتن فعالیت صحیح فرهنگی و اعتقادی به خصوص کوتاهی برخی مسوولان فرهنگی.

۴- عدم ایفای نقش صحیح رسانه های عمومی از قبیل صدا و سیما و مطبوعات در راستای رشد اخلاق و معنویت جامعه. در بوجود آمدن دو عامل اخیر مسوولان فرهنگی و وزارت خانه های مربوطه و مطبوعات در دههٔ دوم انقلاب نقش بسزایی داشته اند.

شیوه های متعددی دارد که تعدادی از آنها عبارتند از :

— تحریف و مخدوش کردن تاریخ اسلام.

— اشاعه بی بند و باری و فساد (بی حجابی، می خواری، رابطه آزاد زن و مرد و فمینیسم مداری و هر چیز را از نگاه جنسیت دیدن و در یک کلام تبلیغ برای رفع حیا از سطح اجتماع).

— استفاده از تبلیغات گسترده و وسایل تبلیغاتی پیشرفته علیه انقلاب اسلامی ایران.

— منزوی کردن اسلام در صحنه های سیاسی و اجتماعی. — مخدوش جلوه دادن چهره انقلاب اسلامی

— تضعیف روحانیت با حربه های تبلیغاتی.

— تحقیر و منزوی کردن جریان ادب و هنر و فرهنگ انقلابی.

— ربودن مغزها و حتی آثار باستانی ملل مسلمان.

— ترویج کتابچه های مد و مجله های تبلیغاتی و مطبوعات غیر متعهد.

دشمن با توجه به عوامل کاهش روحیه مردم نسبت به زمان اول

« رهبر فرزانه بارها به طور عمومی این مسوولان را مورد خطاب قرار داده و تذکرات مهم و اصلاح گرایانه ای را بیان داشته اند و بارها از عملکرد آنها انتقاد نموده و پیشنهادهای جدید ارائه فرموده اند. »

۵- عدم میل قلبی گروهی از مردم به معنویت به علت هواهای نفسانی.

۶- کاستی قوانین لازم که موجب کاهش سلامت روحی و دینی جامعه می گردد. عامل مهمی که در شکل گیری مراکز قدرت می شود و یک نهاد خاص یا شخص خاصی دخالت مستقیم ندارد بلکه منتخبین آحاد مردم جامعه در آن نقش بسزایی دارند؛ که در این زمینه آحاد مردم باید در انتخاب نمایندگانشان در مجلس دقت و هوشیاری کافی را داشته باشند.

۷- تهاجم شدید فرهنگی که از خارج از مرزها برنامه ریزی و سازماندهی می گردد و مقدمه بالقوه جنگ نرم و تهدیدات نرم است بر علیه انقلاب اسلامی ایران. تهاجم فرهنگی که با هدف ریشه کن کردن و از بین بردن فرهنگ ملی و مذهبی به وسیله استعمارگران خارجی صورت می گیرد

انقلاب و به کارگیری شیوه های متعدد تهاجم فرهنگی اقدام به جنگ نرم بر علیه ایران اسلامی نموده است و پروژه براندازی نرم را در دستور کار خود دارد که لازم است ملت و دولت کمر همت بسته و از معنویت و دین خود محافظت نمایند و از تاریخ که تکرار می شود و از پندها، اندرزها و هشدارهای مقام معظم رهبری استفاده کنند و وارد کارزاری جدی جهت اصلاح امور جامعه گردند.

• روزگار فتنه

فتنه در لغت به معانی امتحان کردن، آزمودن، گمراه کردن، اختلاف میان مردم، ابتلاء، محنت، عذاب، جنون و آشوب آمده است.^۱

« إِنَّ الْفِتْنََ إِذَا أَقْبَلَتْ شَبَّهَتْ وَ إِذَا أَدْبَرَتْ تَبَّهَتْ يُنْكَرْنَ مَقْبَلَاتٍ وَ يُعْرَفْنَ مُدْبِرَاتٍ يَحْمَنُ حَوْمَ الرِّيَاحِ يَصِيبُ بِلْدَاً وَ يَخْطِئُ بِلْدَاً »^۲

« همانا، فتنه‌ها چون روی آورد، باطل را به صورت حق آراید، و چون پشت کند، مردم را از ماهیت خود آگاه می سازد. فتنه‌ها در حال روی آوردن ناشناخته است و به هنگام پشت کردن شناخته می شود، مانند

گردبادها به بعضی از شهرها اصابت می کند و از بعضی می گذرد. »
 فتنه در اصطلاح به حوادث پیچیده ای گفته می شود که ماهیت آن روشن نیست؛ ظاهری فریبنده دارد و باطنی مملو از فساد؛ جوامع انسانی را به بی نظمی، تباهی، عداوت، دشمنی، جنگ و خونریزی، و فساد اموال و اعراض می کشاند. و از همه بدتر این که قابل کنترل نیست. غالباً، در ابتدا چهره حق به جانبی دارد و ساده اندیشان را به دنبال خود می کشاند و تا مردم از ماهیت آن آگاه شوند، ضربات خود را بر همه چیز وارد ساخته است. فتنه واژه ای است که همه از آن وحشت دارند^۳ و نتیجه آن را شوم و ناگوار می دانند؛ فتنه که می آید چند چیز به دنبال دارد: تردید و شک، اختلاف، بی ثباتی و تزلزل در ایمان، گم کردن دوست و دشمن و مخلوط شدن دوست و دشمن؛ و یکی از مصادیق فتنه همین روزگار خودمان می باشد که امر نه بر عوام که حتی بر خواص و علما نیز مشتبه می شود و بسیاری در ورطه هلاکت سقوط می کنند.^۴

۱- مفردات راغب اصفهانی، واژه فتنه، صمد، حسن، فرهنگ فارسی عمید، امیر کبیر، تهران
 ۲- نهج البلاغه - خطبه ۱۵۱ (نشانه های فتنه چوین)
 ۳- ن-۳- ت-۴

استفاده‌های ممکن می‌شود. پس باید هوشیار بود تا در این روزگارِ غریبِ فتنه‌های آخر زمان گردباد فتنه، کشور، ایمان، فرهنگ، هویت، آرمان و ... ایران اسلامی را درهم نکوبد.

در راستای دفاع فرهنگی لازم است به بررسی اهداف، ابزار، مصادیق و روشهای جنگ نرم (فتنه آخرالزمان) بپردازیم تا امر مشتبه نشود و جایگاه حق و باطل از هم بازشناخته شوند؛ برخورد آگاهانه و به موقع و سریع شود و جریان فتنه و نفاق در نطفه خفه گردد.

• چستی و اهداف جنگ نرم

جنگ نرم در کمین هویت دینی، ملی، منطقه‌ای و سیاسی است. جبهه جنگ نرم هم مانند دیگر جبهه‌های طراحی شده از سوی دشمنان ملت ایران و امت اسلام دارای اهداف خاص خویش است که بطور خلاصه می‌توان این اهداف را در ساختار شکنی و جایگزین ساختار مطلوب در راستای تثبیت منافع غرب، نام برد:

— حوزه اصلی فعالیت دشمنان در جبهه فرهنگی، شکستن ساختارهایی

انقلاب اسلامی ایران به دلیل ماهیت اسلامی - انسانی - فرهنگی و ... طی ۳۰ سال در موارد متعددی دچار فتنه شد و حق و باطل به هم آمیخت؛ اما در دهه دوم که دشمنان انقلاب از جنگ نظامی سودی نبردند و به اهداف خود نرسیدند به دنبال راهکاری بودند که نظام را از درون تهی کنند.

در ابتدای دهه ۱۳۷۰ بحث فراگیر عمومی در جامعه ایرانی، مسأله «تهاجم فرهنگی» بود. تهاجم فرهنگی، هجوم فرهنگی، شیخون فرهنگی و ... مفاهیمی بود که در بین

مردم گسترش یافت و در برابر آن، بحث از ضرورت دفاع فرهنگی، امنیت فرهنگی، بقاء فرهنگی و ... مطرح شد.

اکنون ۱۹ سال از آن زمان می‌گذرد و تهاجم فرهنگی کیفی تر و کمی تر شده است و جامعه با ابعاد گسترده تری از تهاجم فرهنگی با عنوان «جنگ نرم» روبرو است؛ و جنگ نرم همان فتنه این روزگار است که با توجه به ماهیت فتنه و معنای اصطلاحی آن دین مصادره می‌شود؛

اخلاق به گروگان می‌رود. یعنی از اخلاق، دین‌داری و تقوا ابزاری‌ترین

است که ادیان و مذاهب اصیل به دنبال تثبیت آن هستند.

- ترویج و القاء این تفکر که حکومت یک پدیده و ایده غیر دینی و حتی مخالف با آموزه های دینی و الهی است و در این راستا از تبلیغ و حمایت از فرق و نحله هایی همچون صوفیه، وهابیت، بهائیت حمایت می کنند که همگی آنان در اندیشه سیاسی غرب، امر حکومت را مانع سعادت اخروی و یا خارج از وظایف انسانهای عادی می دانند.

- ایجاد اختلاف و شکاف در جوامع اسلامی، چند دسته گی و تقابل و نهایتاً درگیری بین اقوام و مذاهب گوناگون، هم در بُعد ملی و هم در سطح جهان اسلام.

- تخریب بنیان های فکری و اعتقادی که عاملان جنگ نرم سعی دارند چهره تابناک دین مبین اسلام و چهره مبارک پیامبر اعظم (ص) را از طریق رُمان، فیلم و کاریکاتور مخدوش و دین اسلام را طرفدار خشونت که با زور و شمشیر گسترش پیدا کرده است؛ معرفی کنند و در واقع سعی دارند با استفاده از برتری های سیاسی، اقتصادی و رسانه ای به مبانی افکار

و ارزش های مسلمانان هجوم بیاورند و با نفی و ردّ ارزش های دینی و ملی، حاکمیت خود را تثبیت و ارزش های نامطلوب خود را تحمیل کنند.

- ایجاد گسست و اختلاف، تردید و بدبینی بین دولت و ملت با ابزارهای فرهنگی و ارتباطی پیشرفته و با شایعه و دروغ پراکنی و استفاده از برخی بهانه ها؛ تا مردم در شیوه زندگی و نظام سیاسی تردید نمایند و نسبت به مسوولان بدبین شوند و نظام را ناکارآمد ببینند تا دشمنان با استفاده از این اختلاف و تفرقه بر جامعه و منافع آن مسلط شوند.

- فروپاشی درونی نظام به لحاظ ارزش و باورها و عناصر اصلی هویت بخش که همان استحاله فرهنگی سیاسی نظام است.

- تأثیرگذاری بر انتخابات و کنترل فرآیند تصمیم گیری نظام.

- ایجاد اعتمادگریزی، یأس آفرینی، مسئله آفرینی، ایجاد ناامیدی، عدم پویایی فرهنگی، فقدان آینده نگری، بی تفاوتی نسبت به رواج فرهنگ بیگانه، جابجایی ارزش های بنیادین، ایجاد تغییر در مبانی فرهنگی و اخلاقی جامعه با هدف سلب اراده و

اعتماد مردمی و ایجاد ناآرامی در جامعه.

- هدایت افکار عمومی، ایجاد ابهام و تردید در اذهان مردم، تأمین منافع سیاسی، به دست گرفتن تحولات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشورها و ملت ها، تشکیل سازمان فرهنگی برای نابودی هویت ملی جوامع بشری و ... همه از دیگر اهداف جنگ نرم است.

• ابزارهای جنگ نرم

جنگ نرم که از دههٔ دوم انقلاب اسلامی قوت گرفت در ابتدا از ابزارهایی مانند داستان سرایی، افسانه سازی، اسطوره سازی و اشعار هجوآمیز استفاده می نمود اما امروزه دشمنان در جبههٔ جنگ نرم با استفاده از ابزارهای مختلف در پی ایجاد گسست در میان شالودهٔ مستحکم دینی، ملی و منطقه ای است و متأسفانه جوانان و نوجوانان به دلیل حس کنجکاوی، علاقمندی به شناخت چیزهای جدید، عشق، جذابیت، کمی تجربه، اقتضای سنی و آسیب پذیری مهمترین ابزار در دست اهداف جنگ نرم هستند و آنچه که موجب تخریب جوانان و نوجوانان

می شود در محور فعالیت جبههٔ جنگ نرم قرار دارد:

• ۱- سایت ها، رسانه های نوظهور، باندهای فساد اینترنتی؛ از ابزارهای مهم و قوی به شمار می روند و یکی از مهم ترین و جدی ترین حوزه های فعالیت کشورهای دشمن در جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی استفاده از رسانه در جهت ایجاد جو منفی در ایران می باشد؛ در واقع راه اندازی رسانه های فارسی گوناگون مانند شبکه های تلویزیونی، رادیویی، ماهواره ای فارسی زبان خارج از کشور و راه اندازی سایت های مستهجن که از ۱۱ سال پیش آغاز شده و در ۶ سال اخیر گسترش پیدا کرده فقط در مسیر نابودی فرهنگ ایرانی، اسلامی چندین هزارسالهٔ ملت بزرگ ایران فعالیت می کنند و در پی آن هستند که فرهنگ ایرانیان را فرهنگی مستهجن معرفی نمایند و مبارزه ای همه جانبه را با نظام جمهوری اسلامی ایران برپا نمایند.

• ۲- بازی های رایانه ای: با قابلیت ها و ویژگی های خاص خود که به شکل های مختلف تأثیر می گذارند؛ این گونه بازی ها بسیاری از اصول

یادگیری مانند هم ذات پنداری (الگو سازی)، تمرین، تکرار، پاداش و تقویت را بکار می گیرند. در بازی های رایانه ای گرافیک، صدا و تعامل، ابتکار سیر داستان، کنجکاوی، پیچیدگی و تخیل، منطق، حافظه، بازتاب ها، مهارت های ریاضی، چالش حل مسأله و تجسم از جمله جنبه های فنی، روانی و فردی است که بازیگران را جذب این بازی ها می کند. کار مستقل، مداومت در بازی، مشارکت فعال، تعامل مشارکتی، ساختار گروهی، یادگیری، رقابت یا همکاری گروهی و فرصت های برابر در بازی از جمله عواملی هستند که در فرد برای ادامه بازی ایجاد انگیزه می کند. و دقیقاً به دلیل همین خصوصیات است که به یکی از ابزار تأثیر گذاری غرب در راستای اهداف جنگ نرم علیه دنیای اسلام و خصوصاً انقلاب اسلامی ایران تبدیل شده است.

۳۰- وزارتخانه های خارجی: از جمله « وزارتخانه هلند » که با هماهنگی انگلیس و هدایت دیپلمات های هلندی و بودجه بندی پنهان آمریکا در پی تلاش برای براندازی نرم با راه

انداختن انقلاب های مخملی علیه جمهوری اسلامی ایران هستند.^۱

۴۰- رادیوهای بیگانه و شبکه های مهم خبری: جعل واقعیت و سانسور خبر، حربه ای مهم است که به وسیله آن می توانند افکار عمومی را شکل دهند.

(ماجرای کوی دانشگاه تهران، پروژه قتل ندا آقاسلطان، تحریکات و القای تقلب در انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ و ...)

۵۰- دانشگاه، روشنفکران، مخالفان، دوستان نادان: در حال حاضر دشمن بیشترین توجه خود را به مراکز آموزشی عالی معطوف کرده است، به طوری که جریانهای انحرافی با تمرکز دین ستیزی، فرقه گرایی، مخالفت با نظام و ... در دانشگاهها فعال شده اند؛ زیرا قشر دانشگاهی با مقوله فکر و فرهنگ، دانش، کتاب، ایدئولوژی ارتباط دارد و در جنگ نرم دشمن این قشر را در اولویت های بالای خود قرار می دهد و دانشگاهیان گروه مخاطب و هدف اصلی هستند؛ به همین دلیل است که « در جنگ نرم دانشگاه خاکریز اول ما است . »^۲

۶۰- سینما، کتاب، روزنامه ها، تلفن همراه، ماهواره ها، رسانه های همگانی، اینترنت و شبکه جهانی و ... همه ابزارهای در دست جبهه جنگ نرم هستند و این ابزارها مهمترین پشتیبان عملیات روانی، استحاله فرهنگی، تخریب، تخدیر و تحقیر فرهنگی و شستشوی مغزی ملت‌ها به حساب می آیند که در بسیاری از کشورها و ملت ها تأثیرات مخرب خود را گذاشته و زمینه را برای تسلط جهانخواران و دشمن فراهم آورده اند.

ضروری است بدانیم کشور آمریکا همکاری نزدیکی با ۵۰ دانشگاه علوم ارتباطات جهان دارد و با در اختیار داشتن ۱۴۰ روزنامه، ۴۴ رادیو، ۱۷ شبکه تلویزیونی و ۲۵۰۰۰ مرکز انتشار نسخ خبری ابزارهای زیادی در اختیار دارد.

• مصادیق و اشکال جنگ نرم

با توجه به تعاریف ناتوی فرهنگی و جنگ نرم می توان دریافت که دشمن از هر راهی به دنبال تخدیر، تخریب و استحاله فرهنگی است؛ بنابراین به هر شکلی و به هر قیمتی برای رسیدن به اهدافش ظاهر می شود. لذا به چند مورد اندک از هزاران مصادیق و

اشکال ناتوی فرهنگی که مقدمه و چهره ای از جنگ نرم است اشاره می شود:

• جنگ نرم افزاری

جنگ نرم افزاری دامنه ای گسترده تر از محدوده سیاسی و جغرافیایی پیدا کرده است و به کمک جنگ های دینی و ایدئولوژی شتافته است؛ بازی های رایانه ای یکی از کارآمدترین روش ها برای تأثیرگذاری و فرهنگ سازی در جهت اهداف ناتوی فرهنگی و مطرح نمودن نظام سلطه به طور عام می باشد.

در همه این بازی ها مبارزه آمریکایی ها با اسلام و کشورهای اسلامی بخصوص شیعه و کشور ایران مطرح است. در غالب این بازی ها بازیگر رایانه در حکم یک قهرمان آمریکایی با تروریست هایی درگیر می شود که قیافه اسلامی و واضح تر بگوییم قیافه بچه های بسیجی و سربازان ایرانی دارند. نمادهایی هم که در این بازی ها به عنوان پایگاه های دشمن استفاده می شود مساجد و اماکن مذهبی مسلمانان با رنگ های سبز و آبی است که کاشی ها و معرق کاری های اسلامی به صورت بسیار واضح و

روشن در آن نمایان است. ماهیت این بازی ها معمولاً بر مبارزه با تروریسم متمرکز شده است. سری بازی های «دلتا فورث» بخصوص نسخه های جدید آن که کاملاً ماهیت ضد تروریستی دارد، از این قبیل هستند.

• جنگ رسانه ای

یکی از برجسته ترین جنبه های جنگ روانی و جنگ های جدید بین المللی جنگ رسانه ای است که با بهره گیری از توان و ظرفیت رسانه ها اعم از مطبوعات، خبرگزاری ها، رادیو، تلویزیون، اینترنت و اصول تبلیغات به همراه عملیات روانی اقدام به ضعیف جلوه دادن دولت و ناکارآمد جلوه دادن دستگاه اداری و اجرایی دولت با هدف تضعیف حاکمیت کشور می نمایند.

• جنگ نرم و شبکه ماهواره ای،

اینترنتی

جنگ نرم در قالب ناتوی فرهنگی که ماهیت آن تهاجمی و در قالب فرهنگی و شبه هنری است. قصد دارد از طریق ابزارهای ماهواره ای هویت ملی و مذهبی مسلمانان علی الخصوص شیعیان را تضعیف کند. گسترش فساد و فحشاء از طریق

کانال های ماهواره ای و ایجاد جنگ روانی از تکنیک های خاص آن است. مشاور مرکز مطالعات استراتژیک ریاست جمهوری در دانشگاه شهرکرد گفت: ۳۷ شبکه ماهواره ای، تخریب فرهنگ اسلامی را در دستور کار خود قرار داده اند. سید هادی سید افقهی در جمع دانشجویان دانشگاه شهرکرد اظهار داشت: وظیفه این شبکه ها گسترش ابتدال، تبلیغ مصرف گرایی، تبلیغ سکولاریسم و ترویج و گسترش بی بندوباری و فساد در بسین کشورهای اسلامی است. ناتوی فرهنگی از زمان چاپ کاریکاتور موهن پیامبر اسلام (ص)، نوشتن کتاب آیات شیطانی، اهانت پاپ و اهانت به ساحت مقدس پیامبر (ص) در مسجد خلیل آغاز شده است و پشت پرده این ناتوی فرهنگی صهیونیسم قرار دارد.

• هالیوود، فیلم های مستهجن،

قاچاق هنریشگان ایرانی به هالیوود هالیوود که از مظاهر هنر و تکنولوژی غرب به شمار می رود در قبضه صهیونیست هاست. هالیوود به جای ترویج فرهنگ و اندیشه درست برای زندگی سعی در ایجاد زیر بناهایی

دارد که تنها تیشه بر ریشه جهان و بشریت می زند که از جمله اقدامات آن ساخت فیلم ۳۰۰ است که تمهیدات بی شماری در آن صورت گرفته تا پارسیان را جانورانی از ایل و تبار آسیایی (مثل مغول ها) نشان دهد.

بنابر اسناد و اخبار، پروژه ای دیگر از جبهه جنگ نرم جهت سربازگیری از جبهه مقابل برای سازماندهی تهاجم جدید به ارزش های اسلامی و فرهنگ ایرانی در حال شکل گیری است.

ابتدا از طریق جذب هنرپیشگان ورشکسته و فراری و در حال حاضر هنرپیشه ای که با سرمایه مادی و معنوی این سرزمین به موقعیت رسیده است و او را با وعده و وعید به خود جلب نموده اند تا پروژه جدیدی را کلید بزنند. حضور ۱۰ دقیقه ای هنرپیشه ایرانی ... در یک فیلم ۱۳۰ دقیقه ای به نام « مجموع دروغ ها » ساخته کارگردان شبه دولتی آمریکایی یعنی رایبدلی اسکات در نقش زن فریبکار نه به خاطر هنر هنرپیشه ایرانی و جهانی شدن اوست بلکه به خاطر میل اربابان صهیونیستی است که نوک حمله شان متوجه

مسلمانان و کتاب آسمانی شان است. در واقع اگر پیش از اینها با عناصر خودشان به اسلام و مسلمین و ... حمله می نمودند متأسفانه در قالب ناتوی فرهنگی با جذب نیرو از بین خودی، تهاجم خویش را سازمان می دهند.

• اسباب بازی کودکان، خصوصاً در قالب عروسکهای باری
اسباب بازی از جمله وسایلی است که در تربیت کودکان بسیار تأثیرگذار است مخصوصاً عروسک برای دختربچه ها و عروسکهای باری عروسک غربی و با فرهنگ آمریکایی است و با توجه به علاقه دختربچه ها به عروسک و حسن همزادپنداری در آنها و ارتباط برقرار کردن با عروسک و تفاهم های خیالی، نقش سوء تربیتی زیادی دارد و این عروسک با نقش ها و شخصیت های متفاوت و حدود ۵۰۰۰ نقش در ۴۰ سال گذشته با طرز پوشش، که نیمه برهنه و گاهی هم بیشتر، آرایش، فرم اندام و ... سبب می شود دختر بچه هایی که با این عروسک ها بازی می کنند و با آن ارتباط برقرار می کنند، در آینده

با الگوبرداری از طرز و اندازة لباس، آرایش صورت و مو و تن آرای بی باربی، نسبت به حجاب، وقار، متانت و خیلی از صفاتی که برای یک زن پسندیده است؛ بی اعتنا شده و گاهی حتی مقابل آن موضع بگیرند و این همان جنگ نرم با هدف تخریب شعائر دینی است که خیلی آهسته و آرام وارد خانه های ایرانی می شود که در اینصورت دیگر برای از بین بردن یک جامعه نیاز به حمله نظامی و رویارویی نیست، بلکه با منحرف کردن و جایگزین نمودن یک فرهنگ منحط، می توان به همان اهداف رسید و باربی عروسی است که براحتی فرهنگ منحط غربی را به داخل خانه مسلمانان می آورد و به دختران از کودکی یاد می دهد که باید چه اندام و پوششی داشته باشند. (مشابه بی حجابی و بدحجابی و رقص و پایکوبی در ظهر عاشورای ۸۸ تهران)

•موادمخدر و مشروبات الکلی
معضل موادمخدر در جامعه از مصادیق ناتوی فرهنگی است و امروزه تنوع مواد مخدر قابل مقایسه با گذشته نیست و تجارت موادمخدر در کنار تجارت نفت و اسلحه رتبه اول را

به خود اختصاص داده است و این برگرفته از سیاست سردمداران و برنامه ریزان جنگ نرم است که مبارزه با آن نیز مشکل و پیچیده است و باید سازمان یافته با این بلای خانمان سوز جنگید.

استعمال موادمخدر چه در قالب سنتی آن و چه در قالب مخدرهای شیمیایی جدید و قرص های روانگردان و مدپرستی و تقلید سهم مهمی در تخریب اندیشه و ارزش های مبتنی بر معنویت و ملیت دارد.

•ناتوی فرهنگی و تأسیس انجمن
« پرخوران گمنام »

معاون سیاسی اجتماعی استاندار خراسان رضوی گفت: در حالی که هنوز کسانی در جامعه وجود دارند که با شکم گرسنه می خوابند بعضی در این استان به دنبال این هستند که « انجمن پرخوران گمنام » تشکیل شود. و شکی نیست که این اقدام در جهت ناتوی فرهنگی دشمن و سرنخ چنین قضایایی به دست دشمن است که از افرادی غافل نیز در جامعه استفاده می کند. البته دولت با اجرای طرحهایی همچون سهام عدالت و مسکن مهر سعی دارد وضعیت این

افکار شخصی را تغییر داده و بر وی چیره گردد.

مهم ترین روش هایی که در طول تاریخ جنگ نرم و جنگ روانی مشاهده شده است عبارتند از:

• روش شخصیت سازی

در این روش دشمن می کوشد با برجسته کردن مخالفان نظام در قالب روتنفکر، مبارز در راه حقوق بشر، مبارز برای آزادی، اندیشمند، نخبه و ... رقیبانی از درون همان جامعه برای شخصیت های اصلی (مثلاً ریاست جمهور) و رهبران جامعه (پروژه ضد ولایت فقیه و جمهوری ایرانی) ایجاد کند و با روش جایگزین سازی با کم ترین هزینه، بیشترین سود را ببرد. (تأثیر بر خواص برای همراهی آنان با اهداف مستکبرانه)

• روش شایعه سازی

در جنگ نرم این روش به شدت مورد توجه و کاربردی است و شایعه سازی نقش تخریبی بالایی دارد که توسط خود جامعه مورد نظر در حکم آب به آسیاب دشمن ریختن است.

• روش افتراء و تهمت

در این روش دشمن تلاش می کند تا جایگاه رهبران و مسوولان هر جامعه

افشار را بهبود ببخشد اما وقتی در جامعه بسیاری از دختران دم بخت برای تهیه مختصر جهیزیه درمانده اند اگر عده ای که از شدت پرخوری در حال ترکیدن هستند برای خوش تیپ و خوش هیكل شدن تقاضای تشکیل انجمنی با این عنوان را بکنند مسلماً تقاضایشان رد خواهد شد.

• فرقه های ضالّه

وجود فرقه های ضالّه مانند بهائیت، وهابیت، شیطان پرستی و فرقه های دراویش منحرف از مصادیق ناتوی فرهنگی و شیخون فرهنگی است.

• تأسیس سازمانهای غیردولتی در

حجم گسترده

با تأسیس سازمانهای غیردولتی موجب ایجاد نابسامانی اقتصادی برای بوجود آمدن نارضایتی در جامعه می شوند.

• روش های جنگ نرم

در جنگ نرم در طول تاریخ از روش هایی استفاده می شود که بتواند با بهره گیری از روان شناسی، عواطف و احساسات مخاطب را تحت تأثیر قرار دهد و با تغییر در آنها، اندیشه ها و

و یا نظامی را از حدّ شخصیت های کامل و سالم پایین بیاورد و تنزل دهد که با تهمت و افتراء و ترور شخصیت به هدف خود خواهد رسید.

* روش تهدید

بهره گیری از روش تهدید از طریق ترساندن، ارعاب، ایجاد ترس و هراس امکان هرگونه واکنش و عکس العمل مورد انتظار دشمن را فراهم می کند. (پروژه حمله آمریکا به ایران، خطرناک بودن انرژی هسته ای، تحریم اقتصادی و ...)

* روش ایجاد اختلاف مذهبی، قومی دشمن با تقویت نارضایتی به دلیل مسائل مذهبی - قومی بین شیعه و سنی اختلاف افکنی می کند تا در مواقع حساس زمینه تجزیه کشور را فراهم کند.

* نقش فعال معلمان در تعمیق باورهای دینی و ایجاد بصیرت سیاسی در مقابله با تهدید نرم

امروزه ما وارث جهانی پر از ناکامی ها، شکست ها، بیمناکی ها و سر خوردگی ها هستیم، کنار نهادن عقل و خرد و پیروی از امیال درونی، غرایز حیوانی و خود خواهی ها، انسان هایی بی رحم، بی منطق و تخریب گر

ساخته است. وجود این همه بی عدالتی، سرشکستگی، جنگ (به خصوص جنگ نرم) و بسیاری از رفتارهای غیر عقلانی، مؤید این امر است که بشر امروزی قبل از هرچیز به تربیت و تعمیق باورهای دینی و ایجاد بصیرت سیاسی نیاز دارد.

تربیت است که به انسان جهت می دهد و او را هدفمند می سازد و تربیت تنها داروی درد بشریت است.

در تربیت مدرن و علمی بیشتر سعی بر شکوفا ساختن استعداد های افراد است. به طور کلی تربیت جریانی است که به طور مستمر در جهت رشد همه جانبه فرد (اعم از شناختی، روانی، عاطفی و اجتماعی و دینی) و شکوفا ساختن استعداد های او می باشد. در اسلام هدف های تربیتی مطابق با شأن انسان و هدف از خلقت آدمی است، اسلام دین کاملی است. در یک فرآیند کلی ظهور دین اسلام، یک جریان تربیتی را پشت سر نهاد.

وجود دانش آموزان مانند لوح سفید و زمینی مستعد کاشتن هر نوع محصول می باشد که بسته به این که چه کسی اول این لوح را نقشه نگاری می کند و یا این زمین را از چه نوع

محصولی بارور می سازد! شخصیت دانش آموز نیز به همان صورت شکل خواهد گرفت.

معلم یا در واقع همان مرتبی دلسوز در تربیت مرتبی بسیار نقش موثری دارد. در تعمیق باورهای دینی و ایجاد بصیرت در مقابله با تهدید نرم این معلم است که باید از سیاه کردن این لوح وجودی دانش آموزان جلوگیری کند.

اما بایاد از خود پرسید که به چه نحوی معلم می تواند در تعمیق باورهای دینی و ایجاد بصیرت سیاسی در مقابله تهدید نرم مؤثر واقع شود؟ با توجه به ویژگی هایی که معلم تأثیرگذار باید داشته باشد ابتدا باید در تمامی دانش آموزان در سه مرحله مؤثر واقع شود:

- ۱- تأثیر در احساس.
  - ۲- تأثیر در اندیشه
  - ۳- تأثیر در رفتار معلمی که در میان دانش آموزان دارای مقبولیت و محبوبیت می باشد.
- مطمئناً می تواند محبوب دل‌های دانش آموزان گردد و از این فرصت استفاده نماید و باورهای دینی را در وجود تک تک آنها تعمیق بخشد. و در صورت عکس نه تنها هیچ جاذبه ای

نخواهد داشت بلکه شایان ذکر است که بین باورهای دینی و مرتب‌ان دافعه ایجاد خواهد کرد.

متأسفانه وقتی از منظری به حوادث بعد از انتخابات نگاه کاوشگرانه می شود به راحتی به این نتیجه تلخ می رسیم که دانشجویان و درپس آنها دانش آموزان محور اندیشه خود را از عقل به احساس نزول داده اند، در این صورت است که با احساس گرایی بسیار راحت می توانند پیاده نظام دشمن در تهدید نرم واقع شوند و دشمن از آنان به عنوان اهرم فشار در برابر اهداف شومش استفاده نماید.

در نتیجه یکی از مهم ترین نقش های معلم تأثیر در تفکر و اندیشه و تعقل گرایی می باشد.

فردی را در نظر بگیرید که سنجش امورانش عقل است نه احساس؛ این فرد دیگر قائم به اشخاص نمی باشد و در عصر فتنه که ریزش های افراد زیاد دیده می شود او متزلزل نمی گردد و باورهای خود را بر راحتی از دست نخواهد داد، که چه بسیار دیده شد که با سکوت خواص و یا انحراف آنان از خط ولایت بسیاری در صحت اصل نظام جمهوری اسلامی ایران دچار

تردید شدند. اینجاست که محوریت عقل فرد را از تکیه کردن بر اشخاص که روزی خودی های نظام محسوب می شدند باز می دارد.

اما نقش دیگر معلمان دعوت عمومی به مطالعه است. رهبر عزیزمان در دیداری که با دست دراندرکاران برگزاری هفته کتاب داشتند فرموده اند: « من هر زمان که به یاد کتاب و وضع کتاب در جامعه خودمان می افتم، قلباً غمگین و متأسف می شوم » در جای دیگر می فرمایند: « کتاب، مقوله بسیار مهمی است.

البته من به کارهای هنری، تصویری، تلویزیون، سینما یا از قبیل این چیزها، خیلی اعتقاد دارم؛ اما کتاب نقش مخصوصی دارد. جای کتاب را هیچ چیزی پر نمی کند. کتاب را باید ترویج کرد. ... مردم باید به کتاب خوانی عادت کنند و کتاب وارد زندگی بشود. چندی پیش من دیدم که تلویزیون با بعضی از جوانان مصاحبه کرده بود و پرسیده بود که آقا! شما کتاب می خوانید؟ پاسخ داده بودند که نه، اصلاً کتاب را جزء ضروریات زندگی نمی دانند! » پر واضح است که ایجاد انگیزه برای

مطالعه و معرفی کتب ارزشمند به دانش آموزان تنها توسط متولیان فرهنگی و معلمانی صورت می گیرد که خود اهل مطالعه کتب باشند که این مسئله بسیار حائز اهمیت می باشد و بیشتر از آن در ایجاد بصیرت سیاسی کار ساز است.

اما نقش مهم تر معلمان در عصر فتنه که مقام معظم رهبری آنها را فرمانده هان مقابله با جنگ نرم معرفی می نمایند این است که معلمان بصیر باید از سکوت پرهیز کرده و به تبیین جبهه حق بپردازند چرا که سکوت را هم باید در محضر الهی پاسخگو بود چنانکه سخن را، باید مسائل کلان را دید و دشمن را درست شناسایی نمود و هدف های دشمن را کشف کرد و جوانان و دانش آموزان را آگاه و توجیه نمود، البته منظور این نیست که معلمان بیایند و داستان های زید و عمار و طلحه و زبیر را تعریف کنند بلکه باید سعی کنند به مترقیانشان قدرت تحلیل بدهند زیرا در این صورت توان کار و نشاط و تدبیر پیدا می کنند و بزرگترین نقش معلم که همان امیدبخشی است؛ ایفا می شود. پس نتیجه اینکه معلم باید با امید

در نهایت معلّم باید الگوی مناسبی برای دانش آموزان باشد، الگوگیری از سیره پیامبران و اولیاء خداست. خداوند رفتار رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم را اسوه حسنه برای مردم می شمارد تا از آن الگو گیرند. در روان شناسی نیز از این روش مخصوصاً برای فراگیری رفتارهای اجتماعی استفاده شایانی می شود. الگو باید تمام ویژگی هایی که در این مختصر گفته شد را دارا باشد تا توسط دانش آموزان مورد الگو و اسوه واقع گردد.

راه های مقابله با جنگ نرم و ناتوی فرهنگی

برای مقابله با جنگ نرم، داشتن استراتژی در همه حوزه ها مهم تر از داشتن قدرت است؛ بنابراین لازم است به دنبال راهکارهایی بود تا قوای توانمندی تقویت شود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در جایی می فرمایند: یکی از مهمترین تکالیف ما در درجه اول مهندسی فرهنگ کشور است، یعنی مشخص کنیم که فرهنگ ملی، فرهنگ عمومی و حرکت عظیم درون زا و کیفیت بخش

بخشیدن فضای کلاس را، فضای محیط درس و دانشگاه را فضای امید کند؛ امید به آینده و بدترین بلایی که ممکن است بر سر یک نسل در یک کشور بیاید، ناامیدی و یأس است. در این خصوص اشاره ای می نمایم به کلام مقام معظم رهبری در دیدار خبرنگاران ملت با ایشان:

«اینکه می گویند: آقا! چه فایده دارد؟ فایده ای ندارد. این روحیه «فایده ای ندارد» این یأس از آینده، سم مهلک همه فعالیت هاست؛ چه فعالیت های اجتماعی و سیاسی، چه حتی فعالیت های علمی، فعالیت های پژوهشی ... امید، آن نیروی عظیمی است که انسان را پیش می برد. جوان ما را ناامید نکنند از کشورش، از انقلابش، از آینده اش، از دولتش، از دانشگاهش، از آینده علمی اش، از آینده شغلی اش. این خیلی مضر است. این کاری است که توی برنامه های دشمنان ما و مخالفین نظام وجود دارد. به نظر من یکی از کارهای اساسی این است. محیط را برای دانشجو، محیط نشاط، محیط امید، محیط حرکت به جلو قرار دهید.»

که اسمش فرهنگ است و در درون انسانها و جامعه بوجود می آید چگونه باید باشد؟ اشکالات و نواقصش چیست و چگونه باید رفع شود؟ کندی ها و معارضاتش چیست؟ مجموعه ای لازم است که این ها را تصویر کند و بعد مثل دست محافظی هوای این فرهنگ را داشته باشد.

حوزه ملی و جهان اسلام دو حوزه مهم برای برنامه ریزی دفاعی و تهاجمی در برابر حرکت سازمان یافته جنگ نرم است و رسانه مهمترین ابزار برای به اجرا درآوردن این برنامه محسوب می شود. در هر دو حوزه باید ارزشهای مشترک را باز شناخت و برای تحکیم و گسترش آنها اقدام کرد. استفاده از همه ظرفیت ها، بهره مندی از فناوری روز و بکارگیری جدیدترین تکنیک ها در انتقال پیام از دیگر راهکارهای ورود به این عرصه است. تقویت رسانه های ملی، تأسیس رسانه های فراملی و ایجاد رسانه ها یا پیمان های رسانه ای مشترک اسلامی از دیگر الزامات حضور فعال و خلاقانه در این ساحت به شمار می رود.

در خصوص مهم ترین خاکریز جنگ نرم یعنی دانشگاه، لازم است استادان دانشگاه ادراک مناسب از وضعیت موجود را به دانشجویان خود منتقل کنند و جذابیت های ظاهری که دشمن در قالب القائاتش ایجاد می کند را برای دانشجویان کالبد شکافی کنند. در حوزه رفتار اجتماعی برخی فعالیت های هنری می توانند بالقوه یا بالفعل برای ما تهدید محسوب شوند. که راه مقابله با آن « تولید فرهنگی » می باشد؛ و با توقف در گذشته و نفی نوآوری نمی توان به جایی رسید. هچنانکه با هرج و مرج فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و عقیدتی نیز پیشرفتی حاصل نمی شود بنابراین تنها راه صحیح، بازگذاشتن راه نوآوری، آزاد فکری و آزاد اندیشی و مدیریت این راه تحول آفرین است. نخبگان حوزوی و دانشگاهی و مجموعه های فعال دانشجویی باید متصدی مدیریت تحول در کشور باشند.

در حوزه اقتصادی با ارتقاء سطح رفاه عمومی، متعادل کردن نرخ تورم و مبارزه با فساد اقتصادی آفازاده ها، پیشبرد طرح های توسعه ای در

داشته باشد و آگاه سازی جامعه، ایجاد کرده بندی بازی های رایانه ای، فرهنگ سازی و استفاده بهینه و مفید از این بازی ها و همچنین تولید و عرضه بازی های مروج فرهنگ و هنر اصیل اسلامی - ایرانی را از جمله راهکارهای مقابله با شبیخون فرهنگی و کاهش صدمات مخرب ناشی از بازی های رایانه ای می باشد.

با جمع بندی آنچه که مطرح شد، راهکارهایی که به نظر می رسد عبارتند از:

۱- تولید فن آوری و بازی های رایانه ای.

۲- حضور فعال ایرانیان در فضای اینترنتی

۳- پاکسازی سایت های فارسی زبان از انحرافات و ایجاد فضای مجازی بدون دغدغه برای گسترش و نشر قوانین و معارف اسلام.

۴- آموزش فرهنگ استفاده از تکنولوژی در بین رده های مختلف سنی افراد به همراه ترویج آموزه های دینی.

۵- ایجاد بسترهای مناسب در خصوص ابزارها و امکانات فرهنگی و

مناطق محروم و مرزی در ابعاد مختلف جهت از بین بردن ظرفیت های واگرایی و زمینه های اعتراض اجتماعی مانند فقر، ناامنی، تورم، بیکاری و ... در حوزه فرهنگ تقویت زیرساخت های فرهنگی - آموزشی با هدف تقویت حس میهن دوستی، پایداری و مقابله فکری با فرهنگ دشمن و ضرورت ایجاد زمینه عضویت نخبگان و پژوهشگران در نهادهای دولتی و سیاسی با هدف جلوگیری از جذب آنان در جبهه مخالفان و دشمن در خصوص بازی های رایانه ای که استفاده از بازی های رایانه ای مخرب در غرب که سازنده آنها هستند ممنوع یا محدود است و دشمن با ساخت و توزیع بازی های رایانه ای ضداخلاقی و مروج فحشاء، خرافه پرستی، خشونت، موادمخدر و ... ناتوی فرهنگی علیه مسلمانان ایرانی را آغاز کرده و سعی دارد تا آنان را از اهداف آرمانی و ارزشی اسلام منحرف کند، پس لازم است در حوزه فرهنگی آثاری تولید شود که از کیفیت گرافیکی بسیار بالایی برخوردار باشد و بتواند با حجم گسترده آثار غربی رقابت کند و اثرگذاری مفید در پی

۱۵- عمق بخشیدن به فعالیت های تبلیغی و فرهنگی و ساماندهی مقوله هنر، فیلم، سینما و ... و تشویق و توجه به هنرمندان متعهد جهت تولید آثار هنری مصون ساز.

۱۶- جلوگیری از معرفی الگوهای کاذب هنری، ورزشی، فرهنگی با وضعیت ظاهری آنچنانی، طرز بیان و حالات آنها و افکارناسالم از طریق برنامه های تلویزیونی، سریال ها و حتی مطبوعات.

۱۷- توجه به کیفیت و تأثیرگذاری در ارائه آثار هنری نه توجه به کمیت و آمار و ارقام.

۱۸- انجام مطالعات و تحقیقات اصولی به منظور شناخت و شناساندن فرهنگ و معارف اسلامی.

۱۹- چاپ و انتشار کتب، مجلات و جزوات عقیدتی - سیاسی، تحقیق و پژوهش و تولید اطلاعات و دانش.

۲۰- تربیت و اعزام معلم و مدرس به مناطق مورد نیاز.

۲۱- فراهم آوردن موجبات اجرای برنامه آموزش عامه (مردمی) به منظور افزایش آگاهی های عمومی نسبت به وظایف و مسئولیت های ارگان های مختلف دولتی و مقررات

غنی سازی اوقات فراغت جوانان و نوجوانان.

۶- بالا بردن سطح دانش اسلامی مردم و عمق بخشیدن به آن.

۷- تبیین اهداف و مواضع عقیدتی و سیاسی انقلاب اسلامی و تحکیم مبانی آن

۸- اصلاح ساختارها و بازنگری در آنها و به روز کردن آنها.

۹- انسجام، سازماندهی و هماهنگ ساختن فعالیت های تبلیغاتی مردم

۱۰- مقابله فکری با فرهنگ ضد اسلامی و ضد انقلابی.

۱۱- حرکت رویکردهای فرهنگی انقلاب از مسیر انفعالی به سوی دفاع و سپس تهاجم متقابل.

۱۲- زمینه سازی برای محو عوامل فساد فرهنگی و اخلاقی و ارائه خوبی ها.

۱۳- حرکت به طرف یک انقلاب علمی و داشتن الگوی رسانه ای اسلامی.

۱۴- ریسک پذیری رسانه های دیداری و شنیداری در خصوص وظیفه آگاه سازی رسانه ملی خصوصاً در مورد هشدار به خطرات آسیب های مختلف اجتماعی.

آن می باشد این است که درک کنیم که این هم یک نوع جنگ است و گمان نکنیم جنگ، فقط جنگ نظامی و سخت است و در جنگ نرم طرف مقابل به دنبال اهداف و منافع خاص خود است و چیز دیگری مدتظرش نیست، در واقع درک این مطلب که در شرایط جنگ نرم قرار داریم کمک می کند تا واقعیات اجتماعی و سیاسی پیرامون را بهتر ببینیم؛ بنابراین لازم است دشمن را دست کم نگیریم و در تمامی حوزه ها به دنبال راهکار مناسب باشیم تا مانند جنگ سخت از فراز و فرودهای جنگ نرم هم به سلامت عبور نماییم و به پیروزی مطلق برسیم. انشالله .

- امروزه بارزترین شکل جنگ نرم، جنگ رسانه ای است و باید بدانیم که اگر در رابطه با یک پدیده از سوی رسانه های بیگانه چند مؤلفه به صورت ظاهراً صحیح القاء می شود، مؤلفه های فراوان دیگری هم وجود دارد که در قالب این چند مؤلفه صحیح، به صورت خلاف واقع و کذب به مخاطبان القاء می شود؛ پس لازم و ضروری است که صدا و سیمای جمهوری اسلامی به تحلیل اخبار و

مورد اعمال این دستگاهها و مقدمات و امکانات آن ها . ۲۲- واقع نگری و پذیرش واقعیات موجود در جامعه توسط مسوولان.

۲۳- تلاش در جهت عمران و رفاه عمومی و مبارزه با فقر و بی سوادی.

۲۴- بررسی و مطالعه در زمینه نیازمندی های آموزشی کارمندان دولت در سطوح مختلف شغلی و تهیه و تنظیم برنامه های آموزشی قبل و ضمن خدمت وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در اداره امور مربوط به بورس های کارمندان دولت.

۲۵- تقویت باورهای دینی و ملی در قالب تشکل های دینی و مذهبی

• نتایج و پیشنهادات

با توجه به آنچه که از بیانات مقام معظم رهبری جمع آوری شده و ارائه گردید، نه تنها فرضیه های پیش بینی شده به اثبات رسید بلکه یافته های تازه ای هم به دست آمد که در قالب نتایج و سپس پیشنهادات ارائه می گردد.

- طبیعتاً راه غلبه بر جنگ نرم که امروزه ایران اسلامی و نظام برحق جمهوری اسلامی به طور ویژه درگیر

برنامه های شبکه های برون مرزی
پیردازد و برای تقویت روز به روز
باورهای سالم مردم و آگاهی بخشی و
خنثی نمودن هجمه های فرهنگی و
نرم تلاش کند.

- در تصمیم گیری باید سرعت عمل
داشت تصمیم باید به موقع و با دقت
باشد؛ اگر در غیر وقت لازم، تصمیمی
اخذ شود دیگر اثر لازم را نخواهد
داشت. مقام معظم رهبری
می فرمایند: باید مواظب بود که
حرکت ما تکمیل کننده پازل
دشمن نشود. لذا باید دقت لازم را در
تصمیم گیری لحاظ کرد. دقت در
واقع عقلانیت تصمیم گیری
است، باید پشت سر ولی خدا
ایستاد، چشم به دهان مبارک ولی
حق دوخت، منتظر دستور ولایتش
بود تا در هر لحظه آماده جهاد با کفار
و منافقین و اهل فتنه باشیم. (مثلاً
قوه مقننه، قضائیه، اجرائیه و
تعاملشان در تدوین قانون و صدور
حکم و اجراء احکام در خصوص
پیشامدهای روزگار فتنه)

- از آنجایی که دانشگاه مهمترین
مرکز مورد توجه عاملان جنگ نرم

می باشد و اساتید نقش روشنگرانه
بسیار اساسی برای دانشجویان دارند؛
پیشنهاد می شود به وضعیت
دانشگاهها و اساتید بیشتر توجه شود
و نظرات کارشناسانه در جذب اساتید
مورد توجه قرار گیرد. (مشابه جذب
اساتید معارف توسط نهاد مقام معظم
رهبری در قم)

- در جنگ نرم مانند جنگ سخت به
ظاهر کسی کشته نمی شود و یا جایی
ویران نمی شود، موشک های دشمن
احساس نمی شود؛ در حالی که
ماهواره ها در حکم موشک های
دشمن در جنگ نرم هستند و جان،
روح و خانواده های ما را مورد هدف
قرار می دهد. پیشنهاد می شود
آموزش استفاده صحیح از ماهواره به
خانواده ها در تمامی رسانه ها، وزارت
خانه ها، اداره ها، مؤسسات و اماکن
عمومی داده شود.

- روزنامه ها و خبرگزاری ها به عنوان
پناهگاه افکار عمومی جامعه و رسانه
های داخلی به عنوان نقطه اتکاء نظام
در مبارزه با جنگ رسانه ای دشمنان
برشمرده می شوند. پیشنهاد می شود
معاونت مطبوعات رسالت خود را در
حمایت از رسانه های داخلی برای

مقابله با جنگ نرم دشمن به انجام برساند؛ مطبوعات بر اساس قانون جرم و مجازات و قانون مطبوعات از دروغ نویسی برحذر باشند؛ از ترفندتشویق استفاده شود و رسانه هایی که در راستای منافع و مصالح ملی حرکت می کنند شایسته تأمین نیازهای مادی شوند؛ با سیاست های داخلی بین همه رسانه ها و گروه هایی که دغدغه نظام را دارند ایجاد وحدت شود تا با ایجاد فضای تعاملی راه نفوذ دشمن و اختلاف افکنی مسدود شود.

- وقتی کشوری مورد حمله جنگ نرم و اعمال قدرت نرم کشور دیگری واقع می شود تا مدت های زیادی شناخته نمی شود و عموم مردم از پذیرش اینکه در بحران جنگ هستیم سر باز می زنند. پیشنهاد می شود در مدارس و دانشگاه ها آموزش جنگ نرم و ابعاد آن به عنوان یکی از واحدهای درسی در سرفصل دروس آموزش و پرورش، دانشگاه ها و حوزه های علمیه گنجانده شود.

نگارنده در این تحقیق با تکیه به منابع معتبر از جمله بیانات تفسیری مقام معظم رهبری توانست مطالبی را دسته بندی نماید. در پایان ارائه چند پیشنهاد در این زمینه ضروری به نظر می رسد.

۱- غنی سازی کتابخانه های مدارس، دانشگاه ها، حوزه های علمیه و کتابخانه های

ملی در زمینه کتب بررسی پیشینه جنگ نرم، عوامل، اهداف، ابزار، روش ها و ... مخصوصاً منابع معتبر مورد وثوق.

۲- ایجاد یک حرکت جمعی در دانشگاه ها، حوزه های علمیه و کانونهای مطالعاتی برای ترجمه و به نگارش درآوردن مطالبی که به زبان عربی و انگلیسی در این خصوص می باشد.

۳- ایجاد یک برنامه ریزی منظم و مدوّن از سوی مرکز مدیریت دانشگاهها و حوزه های علمیه برای بها دادن به پایان نامه ها و پژوهش هایی که به بررسی جنگ نرم و ابعاد آن می پردازند و شایسته است با حمایت مالی این پایان نامه ها را به صورت کتب و جزوات کوچک و بزرگ چاپ نموده و به عنوان یک کار ارزشمند علمی و معرفتی در اختیار عموم مردم جامعه اسلامی قرار دهند.

۴- ایجاد یک حرکت جمعی در بین همکاران فرهنگی، بسیجی و سایر اقشار مردم تا با تشکیل کارگروه بتوانند به شیوه نگارنده این تحقیق، کلیه بیانات مقام معظم رهبری را تجزیه و تحلیل نمایند و موضوعات خاص مربوط به عصر فتنه را استخراج و به عنوان «فصل الخطاب» در اختیار عموم قرار دهند.

• منابع :

- ۱- رزاقی، احمد، اهمیت و ضرورت تبلیغات با الهام از رهنمودهای حضرت آیت اله خامنه ای، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰
- ۲- ضیایی پرور، حمید، جنگ نرم ۲ ویژه جنگ رسانه ای، مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران، ۱۳۸۳
- ۳- علمداری، شهرام، ناتوی فرهنگی و روش مقابله آن، نشر رضویه، خرداد ۱۳۸۷
- ۴- عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، امیرکبیر، تهران، ۱۳۶۳، ج ۲
- ۵- ناتوی فرهنگی و راهبردهای مقابله با آن، سازمان بسیج دانش آموزی و فرهنگیان، بهار ۱۳۸۸
- ۶- دو ماهنامه علمی - آموزشی فرهنگیان بسیجی، سال ششم، شماره ۱۶، تابستان ۱۳۸۷
- ۷- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۶۸/۹/۷، در جمع مسئولان دولت پنجم
- ۸- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۷۵/۳/۲۰، در جمع فرماندهان لشکر ۲۷ محمد(ص)
- ۹- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۵/۸/۱۸، در استان سمنان
- ۱۰- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۷/۹/۲۴، در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه علم و صنعت
- ۱۱- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۹/۴، در دیدار نخبگان بسیجی
- ۱۲- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۲/۲۲، در دیدار خانواده های شهدا و ایثارگران کردستان
- ۱۳- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۲/۲۹، در دیدار مردم سقز
- ۱۴- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۳/۱۴، در بیستمین سالگرد رحلت امام خمینی (ره)
- ۱۵- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۴/۳، در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی
- ۱۶- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۱۰/۳، در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد
- ۱۷- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۷/۲، در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری
- ۱۸- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۶/۴، در دیدار دانشجویان و نخبگان علمی
- ۱۹- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۴/۱۵، در سالروز ولادت حضرت امیرالمؤمنین (ع)
- ۲۰- بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۱۳۸۸/۳/۲۹، در خطبه نماز جمعه
- ۲۱- دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای www.kamenei.ir
- ۲۲- پایگاه خبری تحلیلی روایت www.Ravayat.ir
- ۲۳- مؤسسه فرهنگی تبیان
- ۲۴- پرسمان نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری www.nahad.net
- ۲۵- www.hammihanews.com
- ۲۶- www.aviny.com
- ۲۷- www.kargozaaran.com